

Ervaringen opleidingen met opleidingsvisitaties UHasselt

Biologie – Biomedische wetenschappen – Geneeskunde

Monique Maelstaf
Caroline Groven

Nieuw accreditatiestelsel (NAS)

1 ^{ste} ronde	2 ^{de} ronde	3 ^{de} ronde
Opleidingsaccreditatie	Instellingsreview (IR) en opleidingsaccreditatie	Semi-zelfaccreditatie van de instelling
<ul style="list-style-type: none"> Meer en meer centrale procedures en beleid Minder inhoud en verhaal van opleiding 	<ul style="list-style-type: none"> IR: periodieke evaluatie van de beleidsprocessen die een instelling opzet om te garanderen dat ze haar kerntaken kwaliteitsvol uitvoert 'Beperkt' ZER, visitatie en accreditatie van inhoud opleiding o.b.v. 3 'open' standaarden 	<ul style="list-style-type: none"> Semi-zelfaccreditatie van de instelling o.b.v. voldoende IR en zelf-geregisseerd opleidingsdossier

Kader opleidingsbeoordeling

21 facetten – 6 onderwerpen

3 Generieke kwaliteitswaarborgen (GKW)

1. BEOOGD EINDNIVEAU

Wat beoogt de opleiding?

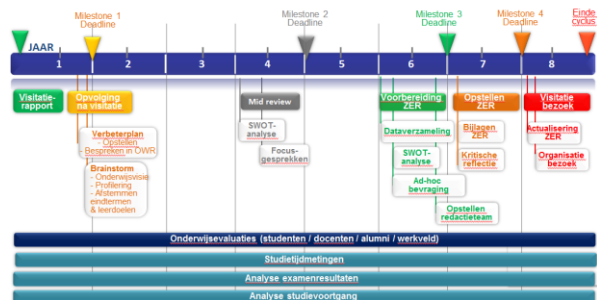
2. ONDERWIJSPROCES

Hoe realiseert de opleiding dat?

3. GEREALISEERD EINDNIVEAU

In welke mate worden de doelstellingen bereikt?

Roadmap – Kwaliteitszorgcyclus UHasselt

ZER voorbereiding

- Samenstelling van redactieteam ZER
- Ondersteuning door onderwijskundige
- Draaiboek 'schrijven ZER' wordt met redactieteam besproken bij start schrijven ZER
- (Opstellen van) opleidingsportfolio met verzameling van vereiste documenten in overzichtelijk structuur
- Tussentijdse nalezing door dienst onderwijs

GKW 1: Beoogd eindniveau

- Opstellen domeinspecifieke leerresultaten (DLR):
  - Bespreking door alle Vlaamse facultair coördinatoren
  - Afstemming met lokale onderwijsmanagementteam (OMT)
  - Ondersteuning onderwijskundige
  - Terugkoppeling naar arbeidsmarkt
- Matching DLR met eindcompetenties door OMT → bottom-up terugkoppeling naar alle docenten
- Profileren van opleiding met in achtname van adviezen alle actoren
  - Vb Geneeskunde:
    - zelfmanagement
    - zelfreflectie
    - ontwikkeling ethische competenties

GKW 2: Onderwijsproces

- Zichtbaar maken van leerlijnen
- Duidelijkheid in onderwijsconcept en gebruikte werkvormen
- Vele aspecten beschrijven onder GKW 2
  - focus bepalen
  - kernachtig beschrijven
  - beeld over opleiding aan visitatiecommissie
- Systematische verwijzing naar de leerresultaten

In kaart brengen van de leerlijnen

- Matrix: bijdrage van de OPO's tot de eindcompetenties
- X indien doelstelling + leeractiviteit + formatieve en/of summatieve toetsing + aanduiding cognitief niveau
- Resultaat gelabelde vakken

	OPO 1	OPO 2	OPO 3	OPO 4	OPO 5	OPO 6	OPO 7...
EC 1	x		x				x
EC 2	x	x	x				x
EC 3			x			x	
EC 4	x			x			
EC 5 ...						x	x

Voorbeeld leerlijnen: 1ste bach biologie

	Biologie van de cel - labovaard	Chemie van de levenswet - labovaardig	Methoden en statistiek	Genetica, evolutie en de Tree of life	Morfologie en fysiologie van de gewervelde dieren	Chemie van de levenswetenschappen II - labovaard	Van metabolisme tot systeembiologie	Biologie van de ongewervelde dieren	De planeet aarde
EC 8	x		x	x		x	x	x	
EC 9	x					x	x	x	x
EC 10				x				x	x
EC 11				x		x			x
EC 12	x				x				
EC 13	Team-werk								
EC 14		x		x		x		x	
EC 15		x				x			x

GKW 2: Onderwijsproces

- Deskundigheid personeel: onderwijskundige professionalisering meer op voorgrond
- Centrale plaats voor bespreking verbeterplannen
- In nabije toekomst: te gebruiken data kunnen in opleidingsportfolio gevonden worden

GKW 3: Gerealiseerd eindniveau

- Nadruk op kwaliteit/validiteit van toetsing
- Duidelijk maken van beoordelingscriteria
- Ondersteuning van competentieprofiel van opleidingsonderdeel (steekkaart opleidingsonderdeel)
- Doorstroom naar externe vervolgopleidingen/ werkveld → hoe data verkrijgen?
- GKW 3 neemt belangrijke plaats in ZER:
  - in andere GKW's naar verwijzen
  - weegt meeste door in beoordeling

Voorbeeld beoordelingscriteria

Van gen tot cel 1ste bachelor Biomedische wetenschappen

Doelstellingen	Nrs. EC	Beoordelingscriteria
De student beschrijft de flow van genetische informatie aan de hand van de wetten van Mendel.		<ul style="list-style-type: none"> - Kan in toepassingen de regels van de wet van Mendel gebruiken - Kan in toepassingen de afwijkingen van de wet van Mendel herkennen en beschrijven
De student kan de verschillende processen eigen aan het DNA toelichten.		<ul style="list-style-type: none"> - Kan de processen van het DNA replicatie, transcriptie, translatie beschrijven en dit voor prokaryote en eukaryote cellen
De student kan de moleculaire mechanismen van ontstaan van spontane en geïnduceerde mutaties en van het DNA herstel beschrijven.		<ul style="list-style-type: none"> - Kan de genetische afwijkingen verklaren - Kan mutaties (proces, mutagenese, effecten) verklaren - Kan mutaties tijdens het leven aantonen - Kan de structuur en het DNA-herstel beschrijven

Internationalisering

- Vrij te bepalen onder welke GKW plaatsen – meestal onder GKW 2
- Verantwoordelijkheden duidelijk maken
- Implementeren van beleidsplan op opleidingsniveau – KPI's

Algemene bemerkingen

- ZER= gedragen door hele opleiding
- Actieve rol van alle geledingen
- Kritische, analytische en toekomstgerichte reflectie, met aandacht voor:
  - ambities van de opleiding
  - sterke en zwakte punten bij bespreking van elke GKW
  - verbeteracties uit KZ op opleidingsniveau
- Vermijden inhoudelijke overlap met instellingsreview
- Voldoende info over elke opleidingsvariant!
- Tekst in ZER licht bijlagen toe of vat opvallende conclusies uit bijlagen samen, maar is geen herhaling van inhoud van de bijlagen! Het tekstdeel kan apart worden gelezen.

Vorbereitung visitatie (1)

- Projectbegeleider VLUHR als ondersteuning voor zowel opleiding als visitatiecommissie
- Individuele verschillen worden in toekomst weggewerkt door opstellen van competentieprofiel en professionalisering
- Professionalisering van visitatiecommissie?
- Goede voorbereiding vereist:
  - studiemateriaal in orde
  - inzage toetsmateriaal
  - inzage kwaliteitszorginstrumenten en effecten

Vorbereitung visitatie (2)

- Tijdig samenstellen van lijsten gesprekspartners
- Belang coaching van verschillende gesprekspartners d.m.v. infomomenten
  - Inhoudelijk (boodschap van ZER overdragen)
  - Gesprekstechnieken
- Facultaire coördinator trekkersrol
- Onderwijskundige ondersteuning bij de infomomenten

Visitatiebezoek

- Belang van debriefing tussen gesprekken
- Rondleiding: gebruiken voor positieve punten van opleiding in verf te zetten - profilering
- Ruim aanwezig zijn op informele ontmoeting
- Gebruik maken van open spreekuur – vermijden gebruik voor frustraties ventileren door pro-actief overleg
- Mondelinge rapportering: ruim aanwezig zijn – noteren voor opvolging

Opvolging van visitatie

- Nalezing van visitatierapporten door opleiding – instelling met mogelijkheid aangeven feitelijke onjuistheden & inhoudelijke aanmerkingen/beroep aantekenen
- Accreditatieaanvraag door instelling
- Goedkeuring accreditatierapport
- Verbeterplan
  - Benchmarking met opleidingen in Vlaanderen
  - Mondelinge rapportering – quick-wins
  - Visitatierapport: aanbevelingen verwerken binnen 6 maanden na ontvangst door OMT
  - Verbeterplan bespreken binnen faculteit
  - Facultair verbeterplan bespreken op OWR (instelling)
  - Jaarlijkse opvolging

Ambities van het nieuwe stelsel

- Focus op inhoud van de opleiding, meer dan op algemene beleidsprocedures-/processen:
  - Aandacht voor de inhoud van het onderwijs
  - Meer nadruk op resultaten en niveau opleiding
  - Verschillen in kwaliteit zichtbaar maken
  - Balans 'verantwoording' – 'verbetering' herstellen
- Stimuleren kwaliteitscultuur
- Docentenoverleg stimuleren
- Vermindering van de accreditatielast op opleidingsniveau
- Betere informatie voor stakeholders

Ambities waargemaakt?

- Geen vermindering van werklast op opleidingsniveau
  - Informatiewaarde voor stakeholders afhankelijk van kwaliteit visitatierapport
  - Stimulans overleg met onderwijsteams blijft moeilijk op langere termijn
  - Stok achter deur effect: juiste mensen aan tafel – gebruik van maken in diepte nadenken over curriculum
- Lange termijn effect?
- Midterm-review
  - Jaarlijkse bespreking in OMT voor faculteit – kwaliteit van opleidingen
  - Betere communicatie met werkveld over impact van opleiding in werkveld
  - Stimuleren van opnemen verantwoordelijkheid voor kwaliteitszorg door opnemen parameters in onderwijsdossier van docent

Accreditatie blijft verantwoording afleggen?

■ Kwaliteitsontwikkeling

- Zelfsturing
- Reflectie en permanent leren
- Proactieve, systematische, geïntegreerde aanpak

Kwaliteitscontrole

- ad hoc
- reactief
- oplossen van problemen

Ervaringen van opleidingen met recente visitaties

Facultaire coördinatoren, OMT-voorzitters

- Jan Colpaert: bachelor biologie
- Veerle Somers: bachelor + master biomedische wetenschappen
- Marjan Vandersteen: bachelor geneeskunde